

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 10.9.2008
KOM(2008) 545 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

HANDLINGSPLAN

for gennemførelse af EU-dyresundhedsstrategien

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

HANDLINGSPLAN

for gennemførelse af EU-dyresundhedsstrategien

Baggrund

I december 2004 iværksatte Kommissionen en ekstern evaluering med det formål at sætte resultaterne af EU's tiltag på dyresundhedsområdet under lup og fastlægge, hvilken kurs den ønsker at følge fremover. I september 2007 fremlagde Kommissionen sin meddelelse om en ny EU-dyresundhedsstrategi¹, som er baseret på evalueringsresultaterne og en bred høring af berørte parter. Det var den første gang, Kommissionen fremlagde sine strategiske mål og målsætninger for dyresundhed.

Rådet², Europa-Parlamentet³ og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg⁴ ser positivt på en strategisk tilgang til dyresundhedspolitik på EU-plan og tilslutter sig de overordnede mål, målsætninger og principper i dyresundhedsstrategien, som dækker perioden 2007-2013.

Kommissionen glæder sig over hermed at kunne fremlægge sin handlingsplan for dyresundhed til gennemførelse af strategiens vision for de kommende fem år og derefter. Handlingsplanen er baseret på resultaterne af drøftelser i forskellige interinstitutionelle EU-fora. Handlingsplanen skal ses i sammenhæng med EU-dyresundhedsstrategien. De vigtigste punkter vil indgå i Kommissionens årlige lovgivnings- og arbejdsprogrammer (CLWP). Den tager sigte på at forenkle og forbedre gældende lovgivning, forbedre udformningen af ny lovgivning samt sikre, at reglerne i højere grad overholdes og bliver mere effektive, og det hele skal ske i overensstemmelse med EU's proportionalitetsprincip og EU's politik for bedre og enklere lovgivningsmæssige rammer. Lovgivningsforslag vil blive vurderet systematisk, og en lang række alternativer – lovgivnings- og ikke-lovgivningsmæssige – vil blive overvejet i forbindelse med hvert enkelt initiativ i overensstemmelse med Kommissionens handlingsplan om bedre og enklere lovgivningsmæssige rammer⁵. Kommissionen vil indgå i et tæt samarbejde med berørte parter om forberedelserne og anvende konsekvensanalyseordningen til at udarbejde de nye lovgivningsinitiativer. Handlingsplanen indeholder en vejledende tidsplan for "*lovgivningsinitiativer*". Gennemførelsen af bestemte aktioner, som bekendtgøres i denne handlingsplan, vil derfor være betinget af resultaterne af de enkelte konsekvensanalyser.

¹ KOM 539(2007), vedtaget den 19. september 2007.

http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/strategy/docs/animal_health_strategy_da.pdf.

² Rådets konklusioner - Doc 15481/07 ADD 1, vedtaget den 17. december 2007,

http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/strategy/docs/council_opinion.pdf.

³ Europa-Parlamentets beslutning - A6-0147/2008, vedtaget den 21. maj 2008.

⁴ Udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg NAT/376 (2008), vedtaget den 16. januar 2008, http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/strategy/docs/EESC_opinion.pdf.

⁵ KOM(2002) 278.

Handlingsplanens opbygning

Handlingsplanen er bygget op omkring fire hovedsøjler eller aktivitetsområder:

1. Prioritering af EU's foranstaltninger
2. EU's rammer for dyresundhed
3. Forebyggelse, overvågning og beredskab
4. Videnskab, innovation og forskning.

Almindelig lovgivning om dyrevelfærd vil blive revideret i forbindelse med den anden søjle. Særlige aktioner vedrørende dyrevelfærd er allerede beskrevet i EF-handlingsplanen for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd 2006-2010⁶, som nu udgør en integrerende del af EU-dyresundhedsstrategien. Derfor går denne handlingsplan ikke i detaljer med hensyn til aktioner vedrørende dyrevelfærd.

1. Prioritering af EU's foranstaltninger

Der er sket store ændringer i verden. Globaliseringen, klimaændringer og menneskers rejseaktiviteter fremmer spredningen af dyresygdomme, hvilket gør det vanskeligt at bekæmpe dem. Sygdomme som f.eks. BSE, der udgjorde en stor trussel mod dyrs og menneskers sundhed for 10 år siden, anses nu for at indebære en langt mindre risiko takket være de foranstaltninger, der blev truffet efterfølgende. Der dukker imidlertid nye udfordringer op i form af sygdomme, som er blevet mere almindelige på grund af den globale opvarmning. Det er nu kort sagt nødvendigt at tage de prioriterede områder op til revision på grundlag af omhyggelig risikovurdering og solid videnskabelig rådgivning. Kommissionen vil profilere og kategorisere risici i forbindelse med dyresygdomme som udgangspunkt for en prioritering af aktioner. Kommissionen vil overveje at integrere denne tilgang i den nye EU-rammelovgivning om dyresundhed (muligvis CLWP 2010). Interventioner og midler vil fokusere på sygdomme med særlig offentlig relevans.

2. EU-rammelovgivning om dyresundhed

Dyresundhedsstrategien har hovedsagelig til formål at udvikle EU-lovgivning om dyresundhed. Kommissionen vil udarbejde et lovgivningsforslag inden udgangen af 2010. Der vil ske en omdefinering af grænsefladerne med den gældende lovgivning om dyresundhed, velfærd, dyreernæring, fødevarerikkerhed, folkesundhed, miljøbeskyttelse, farmaceutiske produkter, lovgivning om den fælles landbrugspolitik og regler indført af internationale organisationer (OIE, Codex Alimentarius) samt ansvar – som alt sammen har betydning for efterfølgende finansieringsregler. Kommissionen tager i forbindelse med forberedelserne af dyresundhedslovgivningen behørigt hensyn til henstillingerne fra Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg. Den vil navnlig analysere henstillingerne om dyreejeres forpligtelser (herunder pligter i forbindelse med dyr, der holdes til ikke-kommercielle formål), prioritering af sygdomme, vaccination, dyrs og bedrífers tæthed, eventuel indførelse af en revisionsordning for bedrífere og godkendelse af dyrlægeskoler.

⁶ EF-handlingsplan for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd (2006-2010), http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/actionplan/actionplan_en.htm.

Kommissionen bør også inden udgangen af 2011 vedtage et lovgivningsforslag om indførelse af harmoniserede EU-rammer for ansvars- og udgiftsfordeling for at sikre, at alle berørte parter lever op til deres ansvar og deltager i afsløring og udryddelse af sygdomme. Kommissionen vil overveje at basere godtgørelsesordningen på kategoriseringen af dyresygdomme i kombination med incitamenter til forebyggelse af risici. Der vil også blive gjort overvejelser omkring mekanismer til forebyggelse af konkurrenceforvridning mellem landbrugere i forskellige medlemsstater samt solidaritetsaspekter.

I slutningen af 2008 vil Kommissionen endvidere iværksætte en høringsproces for at vurdere behovet og mulighederne for at udvikle harmoniserede EU-rammer for finansielle garantier i fodersektoren.

Kommissionen vil også påtage sig en større rolle i forbindelse med forhandlinger om EU-eksportbetingelser og løsning af eksportproblemer. Det skal ske ved at oprette lokale EU-hold, som beskæftiger sig med markedsadgang, med repræsentanter fra Kommissionens delegationer, medlemsstaternes ambassader og erhvervsorganisationer, hvis det er hensigtsmæssigt.

Da Fællesskabet har stor kompetence inden for OIE's aktivitetsområder, vil det også på lang sigt være ønskeligt for Fællesskabet at blive medlem af OIE, som det nu er af Codex Alimentarius. Det vil medvirke til at skabe en større sammenhæng mellem standarder, retningslinjer og andre bestemmelser vedtaget af OIE og Det Europæiske Fællesskabs øvrige relevante internationale forpligtelser. Under forbehold af en høring med OIE om mulighederne for at ændre juridisk status iværksætter Kommissionen senest i 2010 processen med henblik på at få Fællesskabet optaget som medlem af OIE.

3. Forebyggelse, overvågning og beredskab

En af EU's vigtigste målsætninger er at kunne identificere problemer, før de opstår, og samtidig at være klar til at håndtere udbrud og kriser.

Kommissionen vil opfordre berørte parter til at udstikke EU-retningslinjer for biosikkerhed, som omfatter isolation af nye dyr, der indsættes på bedriften, og af syge dyr, kontrol med menneskers, dyrs og udstyrs bevægelser, korrekt brug af foder og procedurer for rengøring og desinfektion af faciliteter. Den vil undersøge, hvordan der kan gøres mest mulig brug af den nuværende "veterinærfond" og andre fællesskabsrelaterede fonde (f.eks. Fonden for udvikling af landdistrikter, Struktur fonden, Regionalfonden, Fiskerifonden, investeringsfonde og forskning) i forbindelse med aktioner med en positiv indvirkning på dyresundhed, f.eks. investeringer i bedriftsinfrastrukturer, uddannelse af landbrugere, bedriftsrådgivning og gennemførelse af retsstandarder. Kommissionen vil også i forbindelse med budgetrevisionen 2008/2009 gøre sig overvejelser omkring den rolle, EU's budget spiller for fremme af dyresundhed.

Større biosikkerhed ved grænserne er af særlig stor betydning, for EU er verdens største importør af fødevarer, herunder animalske produkter. For at forbedre beskyttelsesniveauet bør importkontrollen fokusere på højrisikoimport. I 2010 vedtager Kommissionen et lovgivningsforslag, som skal sikre en bedre risikobaseret tilgang til grænsekontrol og i højere grad fokusere på ulovlig handel. I forbindelse med bistandsprogrammer vil Kommissionen også fortsat bestræbe sig på at hjælpe tredjelande med at bekæmpe trusler mod dyresundhed og fødevarer sikkerhed ved kilden og opfylde de nødvendige sundhedsstandarder.

Overvågningsmekanismer som f.eks. EU-lovgivningen vedrørende sporbarhed medvirker til forebyggelse af trusler og til krisestyring. Lovgivningen omfatter identifikationssystemer, mærkning og Traces (TRAde Control and Expert System). Kommissionen vil sigte på senest i 2011 at etablere et mere omfattende, integreret elektronisk system med en fælles database, som omfatter alle elementerne i det nuværende system vedrørende certifikatudstedelse, identifikation af dyr samt dyresundheds- og dyrevelfærdsstatus. Med udgangspunkt i resultaterne af en feasibilityundersøgelse vedtager Kommissionen muligvis inden udgangen af 2011 et lovgivningsforslag om indførelse af elektronisk kvægidentifikation.

I 2011 forventes Kommissionen også have udviklet et system til information om dyresygdomme (Animal Diseases Information System (ADIS)), som er kompatibelt med OIE-systemet og giver borgerne vigtige informationer om dyresundhedssituationen i Europa.

Kommissionens evne til at træffe hurtige beslutninger ("fast-track") om hasteforanstaltninger er af stor værdi i indsatsen for at begrænse og bekæmpe dyrerelaterede trusler i EU-regi. Kommissionen vil fortsat forbedre de eksisterende foranstaltninger og udbygge nettet for hurtig reaktion. Den vil også overveje, hvordan der kan sikres udbygning af EU's antigen- og vaccinebanker.

4. Videnskab, innovation og forskning

Videnskab spiller en central rolle i forbindelse med Fællesskabets fødevarerikkerhedspolitik. Den nye dyresundhedsstrategi sigter mod at styrke det videnskabelige grundlag for Fællesskabets dyresundhedspolitik. Den skærper EU's profil på internationalt plan og gør det lettere for EU at løse problemer i forhold til handelspartnere. Den vil også blive nøglen til at bevare stor tillid blandt forbrugerne og tiltro i hele EU.

Kommissionen vil fortsat gøre brug af den bedste tilgængelige forskning i forbindelse med udvikling af dyresundhedsforanstaltninger. Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) vil fortsat mobilisere og koordinere videnskabelige ressourcer i hele EU for at give den bedste videnskabelige rådgivning.

Med udgangspunkt i en ekstern evaluering (2008-2009) vil netværket af EF-referencelaboratorier og nationale referencelaboratorier blive udbygget for at maksimere den viden og ekspertise, der findes i Europa.

Kommissionen ser også positivt på det initiativ, erhvervslivet har taget for at samle alle partnere, herunder landbrugssektoren, regeringsmyndigheder, dyrlæger og internationale institutioner, i forbindelse med oprettelsen af den europæiske teknologiplatform for global dyresundhed. Kommissionen føler sig meget overbevist om, at denne platform, som erhvervslivet står bag, vil bidrage til at udvikle bedre diagnoser, vacciner og lægemidler til fordel for hele dyresundhedssektoren. Den strategiske forskningsdagsorden er et yderst værdifuldt dokument, for den er udtryk for bred enighed blandt alle berørte parter - det være sig videnskabelige kredse, forskningsinstitutioner, erhvervslivet, producenter samt beslutningstagere fra EU, men også fra relevante internationale organisationer. Den har stor betydning for dyresundhedsforskning og er i tråd med Lissabondagsordenen, som sigter mod at gøre EU til et vigtigt forsknings- og teknologidrevet samfund inden udgangen af 2010.

Det syvende rammeprogram for forskning (2007-2013) er et vigtigt redskab til støtte for denne strategiske forskningsdagsorden på dyresundhedsområdet. Med det i mente vil Kommissionen bestræbe sig på at fremme videnskabelig innovation og forskning og på at sikre tilstrækkelige midler på dette område gennem offentlig-private partnerskaber.

Med støtte fra Det Europæiske Lægemiddelagentur (EMA) vil Kommissionen sikre, at egnede rammer på fællesskabsniveau i højere grad tilskynder producenter til at udvikle nye lægemidler og diagnostiske redskaber. Den vil indlede overvejelser omkring politikken for brug af godkendte vacciner i forbindelse med dyresundhedslovgivningen. Den vil også gøre det lettere at ændre eller tilføje stammer i forbindelse med en allerede godkendt vaccine og fremsætter derfor i 2008 forslag til revision af forordningerne om ændringer af betingelserne i markedsføringstilladelser (forordning (EF) nr. 1084/2003 og 1085/2003) og i 2009 forslag til revision af bilag 1 til direktiv 2001/82/EF om oprettelse af en fællesskabskodeks for veterinærlægemidler. EMA vil også øge kendskabet til mulighederne for bistand fra EMA til små og mellemstore virksomheder og ansøgere for så vidt angår produkter til anvendelser af mindre omfang i forbindelse med mindre udbredte arter (Minor Uses Minor Species products).

Antimikrobiel resistens giver fortsat i høj grad anledning til betænkeligheder. EFSA vil i løbet af de kommende måneder afgive udtalelse om fødevarebåren antimikrobiel resistens som en biologisk fare. I lyset af EFSA's udtalelse beslutter Kommissionen sig muligvis for at opstramme den politik, der føres med hensyn til overvågning og bekæmpelse af antimikrobiel resistens (AMR) i zoonotiske agenser, som skyldes brug af antibiotika til dyr.

Endelig vil Kommissionen støtte forskningsindsatsen i tredjelande (internationalt samarbejde), navnlig i forbindelse med eksotiske sygdomme af stor betydning eller zoonoser, som der ikke er forsket i hidtil, men som har alvorlige konsekvenser for de pågældende lande. Det skal ske i forskningsprogrammernes regi.

Partnerskab og kommunikation

Kommissionen gennemfører alle sine aktiviteter i overensstemmelse med to centrale grundprincipper - partnerskab og kommunikation.

I handlingsplanen erkendes det, at det er vigtigt med en dialog mellem borgerne, civilsamfundets organisationer og Fællesskabets institutioner (navnlig Kommissionen). På den måde bliver det lettere at inddrage berørte parter, organisationer og borgere i den europæiske beslutningsproces.

Strategien kan kun udmøntes i reelle forandringer, hvis alle, der er engageret i dyresundhed, samarbejder med hinanden og med alle interesserede borgere. EU vil benytte sig af de eksisterende samarbejdsbestrebelse, tilskynde til nye initiativer og i højere grad gøre brug af ikke-lovgivningsmæssige alternativer til regulering. Allerede i februar 2008 blev der oprettet en rådgivende komité for dyresundhed. Den omfatter repræsentanter for ikke-statslige organisationer på områder, som spænder fra dyresundhedssektoren til forbrugere og regeringsmyndigheder. Komitéen vil give strategisk vejledning om det passende eller acceptable dyre- eller folkesundhedsbeskyttelsesniveau og om prioriteringen af foranstaltninger og kommunikation. Komitéen vil også følge arbejdet med at gennemføre strategien. Den vil blive hørt om alle konsekvensanalyser og rådgive Kommissionen om de optimale redskaber til at realisere aftalte mål.

Kommissionen vil foretage en midtvejsvurdering og aflægge rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af handlingsplanen i 2011. Heraf vil det fremgå, om der eventuelt er sket ændringer med hensyn til de prioriterede områder. Berørte parter vil kunne følge med i de forskellige aktiviteter forløb via et særligt websted. Kommissionen opfordrer alle berørte parter til at overveje, hvordan de kan bidrage til handlingsplanen.

Oversigt over nøgleaktioner og tidsplan

Hovedaktioner	Vejledende dato for afslutning
1. Prioritering af EU's foranstaltninger	
Kategorisering af dyresygdomme	2010
2. EU's rammer for dyresundhed	
EU-lovgivning om dyresundhed (lovgivningsforslag)	2010
EU-ordninger for udgifts- og ansvarsfordeling (dyresygdomme) (lovgivningsforslag)	2011
Vurdering af behovet for EU-rammer for finansielle garantier i fodersektoren (høringsproces)	2008 - 2009
Forhandlinger om EU-eksportbetingelser: prioritering og oprettelse af lokale EU-hold, som beskæftiger sig med markedsadgang	2008 - 2013
Fællesskabets medlemskab af OIE	2010 - 2011
3. Forebyggelse, overvågning og beredskab	
Udvikling af EU-biosikkerhedsretningslinjer	2009 - 2013
Undersøgelse af mulighederne for at finde midler til at finansiere og fremme biosikkerhedsforanstaltninger og uddannelse af landbrugere	2008 - 2013
Traces: et mere omfattende integreret elektronisk system	2011
Elektronisk identifikation (kvæg)	2011
Revision af importlovgivning: risikobaseret tilgang til grænsekontrol – koncentreret om ulovlig handel	2010
System til information om dyresygdomme (Animal Diseases Information System (ADIS))	2011
Evaluering af fællesskabsnettet for hurtig reaktion (hasteforanstaltninger)	2009 - 2010
Udbygning af Fællesskabets antigen- og vaccinebanker	2008 - 2009

4. Videnskab, innovation og forskning	
Mobilisering og koordinering af videnskabelige ressourcer med støtte fra EFSA	2008 - 2013
Den strategiske forskningsdagsorden (den europæiske teknologiplatform for dyresundhed) og det syvende rammeprogram for forskning (2007-2013)	2008 - 2013
Evaluering af EF-referencelaboratorierne	2008 - 2009
Overvågning/bekæmpelse af antimikrobiel resistens (med støtte fra EFSA i form af en udtalelse)	2008 - 2010
Flere incitamentter til at udvikle ny medicin og nye diagnostiske redskaber med støtte fra EMEA - herunder revision af forordningerne om ændringer af betingelserne i markedsføringstilladelser (forordning (EF) nr. 1084/2003 og 1085/2003)	2008 - 2013 2008
Partnerskab og kommunikation	
Rådgivende komité for dyresundhed	Februar 2008-2013
Midtvejsundersøgelse og -rapport	2011

Gennemførelsen af lovgivningsmæssige forslag, som bebudes i denne handlingsplan, vil være betinget af resultaterne af de enkelte konsekvensanalyser.